

РЕШЕНИЕ № 181

гр. София, 22 юни 2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, Второ наказателно отделение в съдебно заседание на единадесети април две хиляди и дванадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛИДИЯ СТОЯНОВА
ЧЛЕНОВЕ: 1. ЖАНИНА НАЧЕВА
2. БИСЕР ТРОЯНОВ

със секретар **КРИСТИНА ПАВЛОВА**

при участието на прокурора **КРАСИМИРА КОЛОВА**

изслуша докладването от председателя (съдията) **ЛИДИЯ СТОЯНОВА**

наказателно дело под № 423/2012 година, за да се произнесе, взе предвид:

Касационното производство е образувано по протест от прокурор от Военно-апелативната прокуратура и по жалба на гражданския ищец Министерство на отбраната против решение № 70/27.01.2012 год. по въззивно нохд № 057/2011 год. на Военно-апелативния съд на Република България. В протеста се поддържа, че е постановено в нарушение на закона, мотивирано с доводи за необоснованост. С касационното основание по чл.348, ал.1, т.1 НПК се подкрепя искането за отмяна и връщане на делото за ново разглеждане. Изложени са и съображения за неизпълнено процесуално задължение като не е решен въпроса за веществените доказателства по делото.

Гражданският ищец Министерство на отбраната чрез процесуалния си представител поддържа в жалбата, че не са изложени мотиви в подкрепа на решението да бъде отхвърлен гражданския иск за имуществени вреди като основание за твърдението, че е незаконосъобразно. В подкрепа на искането за отмяна изцяло на оспореното решение са развитите съображения, основани на конкретни фактически обстоятелства, установени според изложеното от „доказателствата, приложени по делото“.

Прокурорът от Върховната касационна прокуратура поддържа протеста по изложените в него съображения за нарушения на закона и го определя като основателен. Приема, че макар и да не е безупречен при мотивиране на основанията за отмяна следва да бъде уважен и по съображения, че е налице и касационното основание по чл.348, ал.1, т.2 НПК – допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Приема за основателни доводите в жалбата на гражданския ищец за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, изразяващо се в липса на мотиви в частта относно гражданския иск. С касационните основания по чл.348, ал.1, т.1 и т.2 НПК обосновава искането си за отмяна на въззивното решение както в наказателната, така и в гражданската му част.

Подсъдимият В. Н. П. лично по съображенията, подробно развити в представеното възражение, и чрез защитника си оспорва основателността на протеста и жалбата. Поддържа се, че е направена явна оценка на доказателствения материал и с потвърждаване на оправдателната присъда, включително и в гражданската част, не е нарушен закона. По тези съображения се прави искане решението да бъде оставено в сила.

Подсъдимият С. Ц. Ц. оспорва изцяло основателността на жалбата и протеста. По съображения, подробно изложени във възражението, мотивира искането решението да бъде оставено в сила, тъй като потвърждаването на оправдателната присъда и отхвърлянето на гражданския иск е като последица от правилна оценка на доказателствения материал. Защитникът му поддържа, че допуснатото нарушение според жалбата на гражданския ищец не е съществено след като безспорно гражданският иск не следва да бъде уважен. В този смисъл е обосновал становището си за неоснователност на жалбата. Определя протеста като неоснователен по съображения, че в него се поддържат само доводи за необоснованост, които не могат да бъдат предмет на касационна проверка, нито може да бъде допълван от участващия в касационното производство прокурор с нови касационни основания. Позовавайки се и на подробните съображения във възражението, подкрепящи изложеното в съдебното заседание прави искане жалбата и протеста да бъдат оставени без уважение, а решението – в сила.

Подсъдимият Н. А. Н. лично и чрез защитника си, поддържа, че не са налице касационни основания за отмяна на въззивното решение и затова следва да бъде оставено в сила. В този смисъл са и подробните му съображения, изложени в писменото възражение.

Подсъдимият М. А. С. и защитникът му излагат съображения за неоснователност на протеста и жалбата. Поддържат искане решението да бъде оставено в сила.

Гражданският ищец Министерство на отбраната не се представлява от процесуален представител и не изразява становище по основателността на протеста.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение извърши проверка по доводите в пределите по чл.347 НПК и намира:

Военно-апелативният съд на Република България с оспореното решение по въззивно нохд № 057/2011 год.(което е второ след отмяна на решение № 036/28.05.2010 год. по въззивно нохд № 026/2010 год. с решение № 477/13.04.2011 год. по касационно нохд № 472/2010 год. на състав на Върховния касационен съд по съображения за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила) потвърдил присъда № 083/05.11.2009 год. по нохд № 083/2008 год., с която признал подсъдимите П., Ц., Н. и С. за невинни в това на 09.11.1993 год. в поделение 26780 с.Г. М. първият като длъжностно лице-началник на управление „Снабдяване и търговия“ в съучастие като извършител с останалите трима като помагачи да са присвоили чужди движими вещи – сто минохвъргачки калибър 82 мм и 10 000 мини калибър 82 мм на обща стойност 17 334 000/недом./лева – особено големи размери, поверени на първия в това му качество, поради което ги оправдал по обвинението по чл.203, ал.1 вр.чл.201 вр.чл.20, ал.2 за П. и чл.20, ал.4 за Ц., Н и С.

Отхвърлил предявения от Министерството на отбраната срещу четиримата подсъдими граждански иск за имуществени вреди в размер на 17 344 000/недом./лева и 75 000 щатски долара като недоказан по основание.

Постановил направените по делото разноски в размер на 1 664,82/дом./лева да останат за сметка на държавата.

Неоснователно в протеста се поддържа, че решението е постановено в нарушение на закона, който е приложен неправилно като е потвърдена оправдателната присъда по отношение на четиримата подсъдими. В подкрепа на това становище прокурорът е заявил несъгласие с изводите относно приетото за установено поведение на подсъдимите. Изложил е фактическа обстановка, която според него е следвало да бъде приета въз основа на конкретно изброените и определени от него като безспорни доказателства. Тези твърдения не се различават от посочените в обвинителния акт фактически

обстоятелства, послужили като основание за повдигнатото обвинение. При решаването на въпроса дали е приложил закона за конкретния случай така, както е предявен на подсъдимите, въззивният съд, за разлика от изложението в протеста, е изложил фактическите си констатации след цялостна и задълбочена оценка на целия събран по предвидения процесуален ред доказателствен материал. Такава е и оценката му за процесуалната дейност на първоинстанционния съд, въз основа на която са направени верни правни изводи, че обективизираното поведение на подсъдимите не указва на извършено престъпление по чл.201 НК, тъй като не са установени обективните и субективните му признаци. Въззивният съд е възприел и утвърдил изцяло както фактическите, така и правните изводи. Изпълнявайки процесуалните си задължения за цялостна проверка на присъдата по доводите в протеста и жалбата с оглед изискванията на чл.314 НПК е констатирал, че фактическите положения са правилно установени въз основа на задълбочено изследване и анализ на целия доказателствен материал и съответстваща на действителния смисъл оценка при стриктно спазване на изискванията по чл.13, чл.14 и чл.107, ал.3 НПК.

Съдържанието на протеста не дава основание да се приеме като основателен, защото не е достатъчно само да се оспори законосъобразността на съдебния акт. Необходимо е да се конкретизират данните, които подкрепят касационното основание, съдържащи се в целия събран доказателствен материал, а не в избирателно посочени доказателствени средства. Конкретизираните като неустановени или неправилно възприети от инстанциите по същество фактически обстоятелства са повторение на тези, които се съдържат в обвинителния акт. Не са отчетени данните, съдържащи се в събраните и проверени от инстанциите по същество доказателствени средства, които ги опровергават, т.е. твърденията за наличие на основание за отмяна са мотивирани с едностранно, избирателно или с превратно тълкуване на установените доказателства, а направените изводи за осъществена престъпна дейност – с очевидно пренебрегване или непознаване на събраната по предвидения процесуален ред и годен, за да бъдат установени отосими обстоятелства, доказателствен материал. Доколкото такива възражения са се съдържали и във въззивния протест, те основателно са определени като неоснователни по начина и със съдържание на изложените съображения, предписани в чл.339, ал.2 НПК. Неоснователно са пропуснати факти като установени, че между ръководствата на Министерствата на Отбраната на Република България и Албания не са сключвани договори, а е имало устна договореност за осъществяване на сделки с оръжие и боеприпаси, че официалният представител е бил С. К., който нееднократно е посещавал служители на Министерството и то при спазване на процедурата за достъп, а не тайно, че за преговорите през м.октомври 1993 год., в които е участвал подсъдимият П. са били уведомен както министъра, така и международния отдел, от който е имало указания за преговарящите относно начина им на поведение, за необходимост от проява на предпазливост при договаряне на условия за сделки – вкл. относно момента на заплащане и доставка, т.е. факти, които указват, че и други ръководни лица са знаели за срещата, участниците в нея и целта на провеждането ѝ. В протеста е пренебрегнато и установеното, че поначало сделките са били необходими за Министерството на Отбраната като източник на средства, че към конкретния момент е съществувала нормативна уредба, според която началник на управление, вкл. и подсъдимия, е имал право на оперативна самостоятелност, че независимо от липсата на предварително съгласуване с юрисконсулта договорът е бил сключен според изискванията за съдържание и без клаузи във вреда на Министерството, както и че е извършена след получаване на необходимото разрешение на Международния съвет за оръжейната сделка, издадено след проверка на представените документи и констатацията за съответствието им с изричните изисквания за редовност.

Неоснователно е възражението, че съдът е пренебрегнал съществен факт - липсата на правомощия на К. поради освобождаването му като представител на фирмата към Албанското министерство на отбраната през м.септември. Правилно е прието за безспорно установено от събрания и проверен доказателствен материал, че не само това обстоятелство не е било известно на българските представители към момента на сключване на договора, но и че пълномощното му не е било подписано от министъра на отбраната. Различният извод, съдържащ се в протеста, е подкрепен с избрани доказателствени средства и основан на предположения.

Едностранно са изложени като основание за неверни фактически изводи твърденията за умисъл да бъде извършена сделка без съгласие на компетентни лица от министерството или с цел лична облага изваждането на документацията от сандъците с оръжието, които са били на български и руски език, че въпреки изричната забрана на министъра превозването е станало по суша, а не по воден път, както и че е допуснато нарушение с използването на частна фирма за превозване на оръжието и боеприпасите от България през Македония. Съобразно задълженията си по чл.13 и чл.107, ал.5 НПК съдът е взел предвид, обсъдил и проверил всички доказателства, а не само някои от събраните по предвидения процесуален ред, какъвто е подхода в протеста, като е оснoвал изводите си включително на установеното за начина и реда за решаване на въпроси от посочените според действителната конкретна нормативна уредба, за международното положение, за задълженията на Република България във връзка с югoеmбаргoто. Всички тези възражения са намерили отговор в изложените съображения, които настоящият състав изцяло споделя, като не намира основание да ги повтаря или допълва.

Установеното по делото, че за получаване на сумата от Министерството е било необходимо искане от ръководството му по официален ред, което не е направено, че са давани съвети от дипломатически представител на страната ни в други държави в тази насока, че е била изпратена специалната представителна делегация на МО в Албания за среща с ръководството на тяхното Министерство на отбраната, включително и с цел да бъде решен въпроса за изпълнение на задължението за изплащане на сумата по сделката, указанията от дипломатическата служба да не се предприемат действия за решаване на този въпрос по дипломатически съображения са все обстоятелства, които правилно въззивният съд е приел като изключващи умисъла за извършване на повдигнатите на П. като извършител, а на подсъдимите Ц., Н. и С. като помагачи, обвинения. Тайнственост при извършване на сделката е имало, но само доколкото са знаели определен кръг лица, включително от ръководството от МО, и не е била достойна на медиите и обществото. Затова възраженията в протеста в смисъл, че подсъдимите са извършили престъплението, за което им е повдигнато обвинение и след като не са установени обективните и субективните признаци, са неоснователни и изградени въз основа на предположения. Не са съобразени с доказателствата, които съдът е приел, че се съдържат в събрания по реда и начина, предвиден в НПК, доказателствен материал. Ако и доколкото някой от тях самото и в противоречие с нормативни актове, отнасящи се до дейността на различните звена в Министерството на отбраната или на Генералния щаб, е допуснал някакво нарушение, то не е достатъчно основание да се обоснове умисъл за извършване на престъплението. Позоваването на същите фактически обстоятелства, каквито са изложени в обвинителния акт, за да се обоснове искането за отмяна на решението е направено като очевидно е пренебрегнато, че не са установени при проверката и цялостната оценка на доказателствения материал от инстанцията по същество, а не че изводите са резултат от неправилно тълкуване. В резултат на предписаната от НПК процесуална дейност са различни фактическите изводи, обосновавали и решението за оправдаване. Затова протестът не само е неоснователен, но е и израз на формално и самоцелно изпълнение на предписано от закона право на страна в наказателното производство.

Изложените от прокурора от Върховната касационна прокуратура доводи в подкрепа на твърдението, че решението е постановено при касационното основание по чл.348, ал.1, т.2 НПК не следва да бъдат обсъждани. Както вече беше посочено по-горе производството пред касационната инстанция е образувано по протеста на прокурор от съответната прокуратура, който е в интерес на обвинението. В него изрично е конкретизирано само касационното основание нарушение на материалния закон, мотивирано с неправилно потвърждаване на оправдателна присъда вместо с постановяване на нова присъда според правомощията по чл.336 НПК, с която подсъдимите да бъдат признати за виновни. Прецизно и обосновано или формално и едностранно прокурорът съобразно оценката си за съдържанието на това касационно основание е посочил данните, които го подкрепят. Протестът е подаден в срока по НПК и може да бъде допълнен съгласно разпоредбата на чл.351, ал.3 НПК, но не с нови основания, а с нови доводи, конкретизиращи посоченото в жалбата основание.

Неоснователна е жалбата на гражданския ищец Министерство на отбраната за постановяване на решението при допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, изразяващо се в липса на мотиви по въпроса за гражданската отговорност на подсъдимите. Съображенията, които са изложени в подкрепа на искането за отмяна на посоченото основание, също не могат да бъдат определени като прецизни и съответстващи на правата, които гражданският ищец има като страна в наказателното производство. Независимо от това настоящият състав намира, че няма допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, което по смисъла на чл.348, ал.3, т.2 вр.ал.1, т.2 НПК да е основание за отмяна на въззивното решение. Доколкото действително и двете инстанции по същество са били лаконични при мотивирането му в тази част, това не оказва влияние върху направения извод за неоснователност и недоказаност, защото да се изведе по-различен. Гражданският иск е предявен за обезщетяване на претърпените от престъплението вреди, което е предмет на наказателния процес, и основание е деняето на подсъдимите. След като са признати за невинни по повдигнатото обвинение гражданският иск не може да бъде уважен, а следва да бъде отхвърлен, защото не е установено да са причинени вреди от това деяние и не са налице условия за гражданска отговорност. Този извод е изразен недвусмислено независимо от обема на съображенията, с които е мотивирано решението в частта относно въпроса за гражданската отговорност.

В протеста се поддържа, че съдът не е изпълнил процесуалното си задължение по чл.301, ал.1, т.11 НПК. Това не е нарушение, което да има характер на касационно основание от предвидените в чл.348, ал.1 НПК. Съгласно чл.306, ал.1, т.4 НПК по въпроса за веществените доказателства съдът

може да се произнесе и с определение след връщане на делото, ако са налице основания за това.

С оглед на изложеното, че не са допуснати нарушения от поддържаните, нито такива, които имат характер на безусловни по смисъла на чл.348, ал.1 НПК за отмяна, решението следва да бъде оставено в сила. Затова и на основание чл.354, ал.1, т.1 НПК Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

РЕШИ :

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 070/27.01.2012 год. по въззивно ход № 057/2011 год. на Военно-апелативния съд на Република България.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]

За мнения и технически проблеми използвайте: web_support@vks.bg.